

כב:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

עין משפט
גור מצוה

ק"ו א מ"י פ"ו מ"ל
סנהדרין ה"ל פ"ג סמ
לאין קלע:
ק"ח ב מ"י שם הל"ג ג
ק"ט ג ד מ"ד שם ה"ל
ו"י כ"ח:
ק"ב ה מ"י שם ס"ו
הל"ג ח סמ"ג ש"ס:
ק"ב ד מ"י שם ה"ל:
ק"ב ז מ"י שם ה"ל:
ק"ב ח מ"י שם ה"ל:
ק"ב ט מ"י שם ה"ל:
ק"ב י מ"י שם ה"ל:
ק"ב יא מ"י שם ה"ל:
הל"ג יב:

ואמדו שאין יכול לקבל פטור. דכיון דמתכוה בבית דין ולקח קלמ כגי ליה זכאי אבל לא לקח אלא אמדוהו לארבעים וחזרו ואמדו שאין יכול לקבל כולם לא מיפטור דאין רשאין לגרוע האומדן אלא לוקח אחר זמן. והכי נמי אם אמדוהו לשמונה עשר ומשלקה חזרו ואמדו שיכול עדיין לקבל ארבעים פטור משום דלקח אבל לא לקח רשאין להוסיף על אומדן ראשון: **גמ'** כמה עשאי שאר אינשי. כמה שוטים הללו רוב בני אדם: ורמינאו אמדוהו לקבל ארבעים וחזרו (א) ואמדו שאין יכול פוטרין אוסו. אע"ג דלא

ואמדו שאין יכול לקבל ארבעים פטור אמדוהו לקבל שמונה עשרה ומשלקה אמדו שיכול הוא לקבל ארבעים פטור: **גמ'** מ"ט אי כתיב ארבעים במספר הוה אמינא ארבעים במניינא השתא דכתיב במספר ארבעים מנין שהוא סוכם את הארבעים אמר רבא כמה מפשאי שאר אינשי ד'קיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה דאילו בס"ת כתיב ארבעים ואתו רבנן בצרו הודא: רבי יהודה אומר ארבעים שלימות (ב) וכו': אמר ר' יצחק מאי טעמא דרבי יהודה דכתיב ימה המכות האלה בין ירך ואמר אשר הכתי בית מאהבי ורבנן ההוא בתינוקות של בית רבן יכול דכתיב: אין אומדן אלא בככות האריות

ממורת הש"ס
(א) ק"טין לב: [ע"ש]
(ב) וז"ל רבין בין כתיבין
(ג) ומכאן דכתיב כי נקלה
מלה לגנוב כ"כ חס' סוכה
ת. ד"ה והכתיב (ד) וממ
דלחמך לקמן כג. ספיקא
ושתי רצונות תנא של
המור מוכה דנפשה לא
תנא של המור וכן נמשנה
במשניות למה וכו' א"ת
ושתי רצונות עולות
(ה) רבין (ו) כ"כ פ"ד. (ז) שם
(ח) ויכול ואמר סוכה
למן חמה פירוש רחא לא רכי
העיר. (ט) הרי"א רש"י.

הנהרות הב"ח

(א) ג' וחזרו ואמדוהו
ואמר שאין יכול לקבל:
ד"ה ס"ם נמשנה ספיקא
א"ת לשו"ת שו"ת
לארבע ושהי: (ב) ש"י
ד"ה ורמינאו וכו' וחזרו
ואמדוהו ואמדו איני
יכול וכו' דלא עי לן כין
לקח ללא לקח דהא הבא
כין שמתכוה לג' ליתב
מני נמשק: (ג) ד"ה
כפולה וכו' סק' ארבע
יעוד שתי רצונות כ"ל
ותיבת יחזון נמשק:
(ד) ח"ב ד"ה ס"ה
דלחמך ליומיה פ"ו כי
כיום וכו' וז"ל וכל או
לקבל קאמר מתניין
דלקח את לא לק
דאוליין בתר למד
הראשון וכו' וכן בדינא
דרישא למיניה וכו' בתר
השני ולוקח את לא לק
כך כל ה"ח דאומדן
ראשון היה שעות
ואוליין בתר בתרא
וכי"ח דאמדוהו
לאומדן אחרון למד
אוליין בתר הראשון
ופטור
ארבעים ה"ל וכל על
מינה בתר אומדן הראשון
ליתב לן כ"כ כיון של
הניע להשתנות כל הדי
הכחשה והלקח אוליין בתר
אומדן הראשון כיון של
הכחשה ומתנין לו עד
שיכירא כלימך עד שיכירא
ביתר יתקב כ"י [חלל
אמדיהו לתר למד שמה
הכחשה ואוליין אחר
האחרון וכן בדילא דסיפא
בשמותיו (י"ח) וכן כיום
לחמך לקבל כולם אוליין
בתר השני וכי"ח
בשמותיו לחזון תלין
דלחמך הראשון לא היה
בשעות ואוליין בתר
ולוקח י"ח וזהו כ"כ
דרישא מני אמדוהו לקבל
כולם וכן כיום אמדוהו של
יכול לקבל (י"ח) דאומדן
הראשון היה שעות וז"ל
בתר השני וז"ל דכיון
דלחמך שני שלם וז"ל או כי
כיום לקבל ארבעים אומדן
אחרון כן [שאומדן ראשון
היה] כשיחזון ביתר וא"ת
לחמך הראשון למד שעות:

הנהרות הגר"א

[א] במשנה (ב) שממך את
כ"י עד לתלת המקרא
ש"י וכן לתלת כ"כ
ע"י רש"י ובהגרי"א א"ת
פ"ס מ"ו:

וכו': לקח אין לא לקח לא ורמינאו אמדוהו לקבל ארבעים וחזרו (א) ואמדו שאין יכול לקבל ארבעים פטור אמדוהו לקבל שמונה עשרה וחזרו ואמדוהו שיכול לקבל ארבעים פטור אמר רב ששת לא קשיא הא דאמדוהו ליומיה הא דאמדוהו למחר וליומא אחרא: **מתני'** עבר עבירה שיש בה שני לאוין אמדוהו אומדן אחד לוקח ופטור ואם לאו לוקח ומתפרא וחזרו ולוקח: **גמ'** והתניא אין אומדן אומדן אחד לשני לאוין אמר רב ששת לא קשיא (א) הא דאמדוהו לארבעים והרא דאמדוהו לארבעים ותרתי: **מתני'** כיצד מלקין אותו כופה שתי ידיו על העמוד הילך והילך וחזן הכנסת (ב) ואחזו בבגדיו אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבו והאבן נתונה מאחוריו חזן הכנסת עומד עליו ורצועה בידו של עגל כפולה (ג) אחד לשנים ושנים לארבעה ושתי רצועות של המור עולות ויורדות בה ידה טפח ורחבה טפח וראשה מגעת על פי כריסו יושב אותו שליש מלפניו ושתי ידות מלאחריו ואינו מכה אותו לא עומד ולא יושב אלא מוטא שנאמר והפילו השופט והמכה מכה בידו אחת בכל כחו (ד) והקורא קורא (א) אם לא תשבור לעשות וגו' והפלא א' את מכותך ואת מכות וגו' והזור לתחלת המקרא (א) וישמרתם את דברי הברית הואת וגו' והותם והוא רחום יכפר עון וגו' וחזרו לתחלת המקרא (א) ואם 'מת תחת ידו פטור (ה) הוסיף לו עוד רצועה אחת ומת הרי זה גולה על ידו (ב) נתקלקל בין בריעי בין במים פטור רבי יהודה אומר האיש בריעי והאשה במים: **גמ'**

לישגא אחרינא מתני' דלמדוהו ליומיה לקבל ארבעים והלקח אין פוטרין אותו אלא אם כן לקח דודאי יהא זו כח לקבל קלמ מן המכות אמדוהו לקבל ליום או ליומים ודאי אין זו כח ואם חזרו בהם פטור מיד וכן קיבל ר' מח"ע. ולא נהירא דמשום דלמדוהו ליומיה אמאי כיריא לן סיהא זו כח לקבל קלמ מן המכות הם אומדין שאין יכול ואין אמרינן לילקי ולימות ועוד דאם לקח אמרינן נמתינית ולא דמלקין ליה לכתמלה. מ"ר: **מתני'** עבירה שיש בה שני לאוין. כגון חורש בשור וחמור וכלאים ככרם: **ואם לאו.** דלא אמדוהו אומדן אחד אלא ללאו אחד אמדוהו תמלה לוקח ומתפרא: **גמ'** אמדוהו לארבעים וחדא. כל מה שאומדין עליו עד שלשים ותשע חסדין משום חד לאו דכך הוא דינו למלקות ארבעים חסר אחת על לאו אחד ואם מוסיפין עליו אפילו שלש מכות דהוה לכו ארבעים וחמרי חסדין אותן שלש אומדן ללאו האחד ואם לא הוסיפו אלא שמים מכות דהוה לכו ארבעים ועוד רצועה אחת ומתפרא וחזר ולוקח ארבעים חסדין להשתלם לא מלקין ליה: **מתני'** על העמוד. עץ אחד נוקח בקרקע וגביה כנגד שתי אמות או אמה וחצי והוא ככוף ומוטה על אותו העמוד כאלם הנסמך על כרית דלת ותולה ידיו למטה וכופתין לו ידיו בצדי העמוד: חזן. שמה הקל (א) ולא שמעתי זו שום משמעות: נפרמו. דקושר"א בצע"ו קריעה של תפירה: **מאחריו.** של ריבון: **כפולה אחת לשנים.** ועוד רצועה אחת כפולה לשנים היינו שמים רצועות סקן ארבע (ב) ואותן השתי רצועות עולות ויורדות בה כלומר אותן שתי רצועות היו תלויות בחלמץ הרצועה. ושל חמור לקיים בהן יבא מי שמכיר אנוס בעליו כו': (א) סיהא מכה. וכשהוא מגביה ידו ומוריד הן עולות ויורדות כך קיבל רבי מעיקרא ולא נהירא. לשון אחר מפי רבי עולות ויורדות כן דרך תפירה של רצועה תוחב ראש רצועה נקבך כנגד מטה וחזר ותוחב נקבך אחר דרך מעלה ונראה כמעלה ומוריד: **ידה טפח.** מקל שתלוי בה ארכה טפח ולרועה עגמה רחבה טפח ומגעת עד פי כריסו שמשער כך כשהוא מכה כלה ראשה של רצועה כפי כריסו בתחלת כריסו שהמכה עומד בלל המוכה ומכה אותו ברוחב גבו הלקך אורך הרצועה ברוחב כל גבו עד מקום שתחילת שם הכרס. ואף ע"ג דאמרן לעיל האבן נתונה לה לאחוריו אפ"כ היה הוא משלחף עצמו לגד לכו והיה מכה ברחבו: **שליש מלפניו.** על הבטן ושתי ידות מאחוריו. בגמרא מפרש טעמא: והקורא קורא אם לא ששמו. הא מייפשת שפיעא לן דבעי קריאה כדאמרן (ב) כריאות] ודף (א). בקורת תהיה בקרייה מהא דלכתי קמייהו והקורא: אם מה ספח ידו פטור. דשליש כ"ד הוא האמרן לעיל (ב). ילא האב המכה את בני אדם כו': **הוסיף לו רצועה.** על האומדן ומת ה"ו גולה על ידו ולא דמי להכהו עשרה בני אדם בעשר מקלות דאמרין בהשטרפין (סנהדרין דף ע"ה). כולן פטורין דהיא אוקיימא לה בגוסס בידי אדם: **נתקלקל כו' פטור.** דכתיב ונקלה והרי נקלה: **גמ'** אין

דברים כח נח-נט
4. השמרתם את דברי הברית הואת ועשייתם אותם למען תשביחו את כל אשר תעשו:
5. והוא רחום יכפר עון
לחשיב אפילו לעיר כל המתה תהלים ע"ה

לעני רש"י

דקושר"א
[דקושר"א] המור
תהי.

מוסף רש"י

מנין שהוא סוכם את הארבעים. או מנין ארבעים נמספר. ארבעים מנינא. השתא דכתיב נמספר ארבעים משמע והכהו לפניו עד אמות מעין שאין לו נעשות אלא לגמור סטים חסדין של ארבעים (סנהדרין דף ע"ו ר"א). כופה. למן אפיה (סנהדרין דף ע"ו ר"א). כ"י שלם כ"ד למי שחי"ב מלקות. עוד רצועה אחת. יומר על מה שמלחמך כ"י שיכול לקבל (ב"ק דף כ"ב).